

Nr 443

Av herrar Nilsson i Göingegården och Lothigiuss, *om anslag till statens plantskolenämnd.*

År 1945 beviljade riksdagen statsbidrag med 15 000 kronor till anordnande av kontroll över uppdragning och import av fruktträd och bärbuskar samt underlag till fruktträd och uppdrag åt lantbruksstyrelsen att utarbeta riktlinjer för verksamheten och utse ledamöter i en kontrollnämnd — Statens plantskolenämnd — som under lantbruksstyrelsens överinseende skulle handha verksamheten i fråga. Alltsedan dess har plantskolenämnden erhållit ett årligt statsanslag av 15 000 kronor och har under denna tid kunnat bygga upp en någorlunda tillfredsställande kontroll av produktionen i de svenska plantskolorna. I årets statsverksproposition är anslaget icke upptaget.

Avsikten med kontrollverksamheten är i främsta rummet att tillförsäkra den köpande allmänheten, såväl yrkesmän som amatörer, ett gott utplante-ringsmaterial, och den fyller därför samma funktion inom frukt- och bär-odling som frökontrollen för fröförökade växter. Då man vid frukt- och bär-odling som regel får se resultatet av odlingen först åtskilliga år efter plan-teringen, när stora kostnader lagts ned på trädens och buskarnas skötsel under tillväxttiden, är det av så mycket större betydelse, att det utgångs-material som kommit till användning är ur odlingssynpunkt lämpligt, kva-litativt högvärdigt och sortäkta.

Det statliga bidraget har möjliggjort för nämnden att anställa en plant-skoleinspektör, som regelbundet besöker de i kontrollen deltagande plant-skolorna och kontrollerar sortäktighet, underlag, sundhetstillstånd m. m. och vid behov meddelar anvisningar beträffande lämpliga kulturåtgärder. Ar-betet bedrivs i nära samarbete med statens växtskyddsanstalt, vars före-ståndare är ledamot av plantskolenämnden. Till kontrollen anslutna plant-skolor representerar numera omkring 70 % av den totala fruktträdsproduk-tionen i landet.

Verksamheten finansieras genom dels det statliga anslaget av 15 000 kro-nor per år och dels genom kontrollavgifter som inbetalas av de i kontrollen deltagande plantskolorna. De medel, som inflyter i form av kontrollavgifter, har undan för undan ökats dels genom att allt flera plantskolor anslutit sig till kontrollen och dels genom höjning av avgifterna och är efter senaste avgiftshöjning i år uppe i ett årligt belopp av mellan 11 000 och 12 000 kro-nor. Att på en gång nu nämnvärt öka inkomsterna i form av kontrollavgifter

är inte möjligt, och om statsbidraget indrages torde följden bli att plantskolenämndens verksamhet måste avvecklas.

Kontrollverksamheten är givetvis betydelsefull för plantskolorna, som därigenom får möjlighet att saluföra sina alster under viss officiell kontroll, men av ändå större betydelse är den för alla dem som köper plantskolealster och dit räknas inte blott yrkesmännen, som odlar frukt och bär, utan alla de många villa- och egnahemsägare som planterar fruktträd och bärbuskar för husbehovsodling. I framtiden torde man få räkna med ett ännu friare utbyte av varor över gränserna och det är då särskilt angeläget att effektiv kontroll upprätthålles dels av produktionen här i landet, som möjligen kan finna avsättning i vissa andra länder, och dels av importen, så att inte det saneringsarbete som påbörjats av plantskolenämnden i fråga om sorter och grundstammar åter blir spolierat. Enligt vår uppfattning är statens plantskolenämnds arbete av sådant allmänt intresse, att statsmakterna inte bör dra sig undan från att stödja detsamma, i synnerhet som det rör sig om ett relativt blygsamt belopp, som inte i nämnvärd grad kan påverka statsbudgeten.

Med stöd av vad ovan anförts hemställs,

att riksdagen måtte bevilja statens plantskolenämnd ett anslag av 15 000 kronor för utövande av kontroll över vissa plantskolealster under budgetåret 1959/60.

Stockholm den 27 januari 1959

G. Nilsson
i Göingegården

Carl-Wilh. Lothigius